

Gyermekek jogairól szóló Egyezmény

Terjesztés: Általános

2014.
szeptember 19.

Eredeti: angol

**ELŐZETES
SZERKESZTETLEN
VÁLTOZAT**

Gyermekek Jogainak Bizottsága

Végső megállapítások a gyermekek eladásáról, a gyermekprostitúcióról és a gyermekpornográfiáról szóló, a Gyermekek jogairól szóló egyezményhez fűzött Fakultatív Jegyzőkönyv 12. cikke alapján Magyarország által benyújtott, a Bizottság hatvanhetedik ülésén (2014. szeptember 1–19.) elfogadott első jelentésről

1. A Bizottság Magyarország első jelentését (CRC/C/OPSC/HUN/1) a 2014. szeptember 10-én megtartott 1917. ülésén (lásd: CRC/C/SR.1917) értékelte, majd a 2014. szeptember 19-én megtartott 1929. ülésén az alábbi megállapításokat fogadta el.

I. Bevezetés

2. A Bizottság üdvözli a részes állam első jelentésének benyújtását, valamint a részes állam által a felvetett problémákra (CRC/C/OPAC/HUN/Q/1/Add.1) adott írásbeli válaszokat, és méltányolja azt a konstruktív párbeszédet, amelyre a részes állam több ágazatot képviselő delegációjával került sor.

3. A Bizottság felhívja a részes állam figyelmét, hogy az itt megfogalmazott észrevételek a részes állam által az Egyezmény értelmében benyújtott harmadik–ötödik összevont időszakos jelentés (CRC/C/HUN/CO/3-5), valamint a gyermekek fegyveres konfliktusba történő bevonásáról szóló Fakultatív Jegyzőkönyv (CRC/C/OPAC/HUN/CO/1) alapján benyújtott első jelentés kapcsán megfogalmazott, 2014. szeptember 19-én elfogadott megállapításokkal együtt értelmezendők.

II. Általános megállapítások

Pozitívumok

4. A Bizottság üdvözli a részes állam által a Fakultatív Jegyzőkönyv végrehajtása szempontjából lényeges területeken hozott számos intézkedést, nevezetesen:

(a) A bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló törvény 2012. évi módosítását, amely az emberkereskedelem azonosított áldozatainak nyújt menedéket; és

(b) a gyermekbarát meghallgató szobák országszerte történő kialakítására vonatkozó 32/2011. évi KIM rendeletet.

5. A Bizottság örömmel nyugtázza, hogy a részes állam 2013 áprilisában ratifikálta az Európa Tanács Emberkereskedelem Elleni Felleléséről szóló Egyezményét.

6. A Bizottság üdvözlí a Fakultatív Jegyzőkönyv végrehajtását segítő nemzeti tervek és programok elfogadása területén elért eredményeket, ideértve az Emberkereskedelem Elleni Küzdelemről szóló, a 2013–2016 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Stratégiát.

III. Adatok

Adatgyűjtés

7. A Bizottság örömmel vette azokat a részletes statisztikai adatokat, amelyeket a részes állam a Fakultatív Jegyzőkönyv szempontjából lényeges bűncselekmények tárgyában az elkövetők ellen irányuló feljelentések, nyomozások, vádemelések és ítéletek számáról benyújtott. A Bizottság megjegyzi, hogy bár az adatok bontása nem és életkor alapján bizonyos mértékben megtörtént, az egyéb szempontok szerinti bontás nem teljes körű, ideértve a társadalmi-gazdasági háttér, az állampolgárságot, a városi/vidéki lakóhelyet és az etnikai származást.

8. A Bizottság javasolja, hogy a részes állam biztosítsa a Fakultatív Jegyzőkönyv tekintetében lényeges adatoknak az – egyebek mellett – életkor, nem, társadalmi-gazdasági háttér, állampolgárság, etnikai származás és városi/vidéki lakóhely szempontjai szerinti következetes csoportosítását, és hogy ezeket rendszeresen gyűjtse össze valamennyi, a Fakultatív Jegyzőkönyvben foglalt bűncselekmény vonatkozásában. Ezen adatok elemzésének és felhasználásának alapvető eszközként kell szolgálnia a felmérésekhez, a szakpolitikák kidolgozásához, végrehajtásához, felügyeletéhez és a megelőző intézkedések értékeléséhez. A Bizottság azt is javasolja, hogy a részes állam a következő időszakos jelentésében a Fakultatív Jegyzőkönyv alá tartozó valamennyi bűncselekményről szolgáljon statisztikai adatokkal.

IV. Általános végrehajtási intézkedések

Nemzeti cselekvési terv

9. A Bizottság nyugtázza az Emberkereskedelem Elleni Küzdelemről szóló, a 2013–2016 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Stratégia megalkotását, ám aggályosnak tartja, hogy a stratégia nem foglalkozik külön az emberkereskedelem gyermekáldozataival. Aggodalmának ad hangot amiatt is, hogy a Fakultatív Jegyzőkönyv hatálya alá tartozó többi bűncselekmény tekintetében nincsen kidolgozott stratégia vagy cselekvési terv.

10. A Bizottság azt javasolja, hogy a részes állam fogadjon el egy olyan stratégiát, amely a Fakultatív Jegyzőkönyv által előírt valamennyi területre vonatkozóan átfogó intézkedéseket tartalmaz. A Bizottság azt is javasolja, hogy a részes állam gondoskodjon a stratégia és a cselekvési tervek elért eredményeinek rendszeres értékeléséről, valamint a végrehajtásuk megfelelő emberi, technikai és pénzügyi erőforrásokkal való támogatásáról. A stratégiának és a terveknek olyan intézkedéseket kell tartalmazniuk, amelyek célja a gyermekek áldozattá válásának megelőzése, valamint a gyermekáldozatok védelme, testi-lelki felépülésük és a társadalomba való visszailleszkedésük előmozdítása, továbbá a Fakultatív Jegyzőkönyvben foglalt bűncselekmények kivizsgálása és üldözése.

Ismeretterjesztés, tudatosságnövelés és képzés

11. A Bizottság nyugtázza a részes állam által a bírák, rendőrök, ügyészek és más vizsgálati szervek részvételével zajló tanfolyamokról és szemináriumokról benyújtott információkat. A Bizottság ugyanakkor aggodalmának ad hangot amiatt, hogy e tevékenységekre túlnyomórészt nem-kormányzati szervezetek szervezésében és nemzetközi támogatók finanszírozása mellett kerül sor, és hogy azok a potenciálisan a Fakultatív Jegyzőkönyvben foglalt jogsértések áldozataivá váló gyermekeket célozzák meg. Az is aggályos, hogy a részes állam nem értékelte az említett képzéseknek a Fakultatív Jegyzőkönyv hatálya alá tartozó problémák kezelésére gyakorolt hatását.

12. A Bizottság javasolja, hogy a részes állam hozza tegye meg a szükséges intézkedéseket a Fakultatív Jegyzőkönyvhöz kapcsolódó folyamatos és szisztematikus ismeretterjesztő és tudatosságnövelő tevékenységek országsszerte történő megszervezésére. Ezeket a tevékenységeket azoknak a marginalizált és hátrányos helyzetű csoportokhoz

tartozó gyermekeknek a bevonásával kell végezni, akiknél fokozottan fennáll annak kockázata, hogy a Fakultatív Jegyzőkönyvben foglalt jogsértések áldozataivá válnak. A Bizottság azt is javasolja, hogy a részes állam rendszeresen értékelje a bírák és a bűnüldözési dolgozók körében tartott képzéseit, így biztosítva, hogy a megszerzett tudást hatékonyan átültessék a gyakorlatba.

Erőforrások hozzárendelése

13. A Bizottság aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a részes állam nem adott információt a Fakultatív Jegyzőkönyv szerinti tevékenységekre fordítható konkrét összegekről.

14. A Bizottság javasolja, hogy a részes állam biztosítson elégséges és célzott forrást a Fakultatív Jegyzőkönyv országos, területi és helyi szinten történő hatékony végrehajtásához, és erről a következő időszakos jelentésében adjon tájékoztatást.

V. A gyermekek eladásának, a gyermekprostitúció és a gyermekpornográfia megelőzése (9. cikk, 1. és 2. bekezdés)

A jegyzőkönyv által tiltott jogsértések megelőzésére hozott intézkedések

15. A Bizottság nyugtázza a részes állam által az emberkereskedelem elleni fellépés terén általánosságban hozott intézkedéseket, ám aggodalmának ad hangot amiatt, hogy nem állnak rendelkezésre azok a mechanizmusok, amelyek lehetővé tennék azon gyermekek azonosítását és figyelemmel kísérését, akiknél fennáll a kockázata, hogy a Fakultatív Jegyzőkönyvben foglalt jogsértések áldozataivá válnak. A részes államban különösen hiányoznak a kifejezetten a kiszolgáltatott és marginalizált helyzetben lévő gyermekekre irányuló programok.

16. A Bizottság arra biztatja a részes államot, hogy alakítson ki olyan mechanizmust, amely lehetővé teszi azoknak a kiszolgáltatott helyzetben lévő gyermekeknek az azonosítását és figyelését, akik potenciálisan a Fakultatív Jegyzőkönyvben foglalt jogsértések áldozataivá válhatnak, és dolgozzon ki speciális programokat célzottan a roma, a szegénységben élő, a migráció által érintett, az intézetben nevelkedő és más, kiszolgáltatott és marginalizált helyzetben lévő gyermekekre vonatkozóan.

Szexuális célú gyermekkereskedelem

17. A Bizottság nyugtázza a részes állam által az emberkereskedelem problémáinak megoldása terén tett, stratégiák és jogszabályok elfogadásával megvalósított erőfeszítéseket. A Bizottság ugyanakkor aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a részes állam továbbra is a szexuális kizsákmányolásnak kitett nők és lányok forrás- és célországa. A Bizottság ugyancsak aggályosnak tartja az intézetben nevelkedett roma gyermekek felülreprezentáltságát az emberkereskedelem áldozatai között. Ezen túlmenően a Bizottságot aggasztja, hogy a részes állam nem kínál megfelelő ösztönzőket a sértettek számára az emberkereskedőkkel szembeni nyomozás és a büntetőeljárás folyamatában való önkéntes részvételre, és sajnálja, hogy nem áll rendelkezésre elég információ a tanúvédelmi programok igénybevételéről.

18. A Bizottság javasolja, hogy a részes állam hozzon megfelelő intézkedéseket egy olyan átfogó tanulmány elkészítésére, amely felméri a szexuális célú gyermekkereskedelem okait, jellegét és mértékét, különösen a roma gyermekek vonatkozásában. A Bizottság azt is javasolja, hogy a részes állam tegyen intézkedéseket az emberkereskedelem csökkentésére és megelőzésére – egyebek mellett – a szakmabeliek és a közvélemény körében a gyermekkereskedelem problémáját érintő tudatosságnak az oktatás során történő növelése, illetve médiakampányok révén, valamint a gyermekkereskedelem célországaiiban tevékenykedő hatóságokkal való együttműködés kialakításával. Ezen túlmenően a Bizottság javasolja, hogy a részes állam megfelelő intézkedésekkel kínáljon ösztönzőket és védelmet az emberkereskedelem áldozatainak annak érdekében, hogy azok részt vegyenek az emberkereskedők elleni nyomozás folyamatában.

VI. A gyermekek eladásának, a gyermekprostitúciónak és a gyermekpornográfiának a tilalma, és az ehhez kapcsolódó kérdések [3., 4. (2. és 3. bekezdés), 5., 6. és 7. cikk]

Meglévő büntetőjogi szabályok és előírások

19. A Bizottság üdvözli, hogy a részes állam büntető törvénykönyve tartalmazza a Fakultatív Jegyzőkönyvben foglalt legtöbb jogsértést. Ugyanakkor sajnálja, hogy a részes állam nem adott tájékoztatást arra vonatkozóan, hogy a büntető törvénykönyve tartalmazza-e a közvetítőként a gyermekek örökbefogadásához való hozzájárulás megadására való nem megfelelő rábírás bűncselekményét.

20. **A Bizottság javasolja, hogy a részes állam hozzon megfelelő intézkedéseket annak biztosítására, hogy a Fakultatív Jegyzőkönyv 3. cikkének valamennyi eleme – így a közvetítőként a gyermekek örökbefogadásához való hozzájárulás megadására való nem megfelelő rábírás bűncselekménye is – belekerüljön a joganyagába.**

Extraterritoriális joghatóság és kiadatás

21. A Bizottság nyugtázza, hogy a részes állam jogszabályai alkalmazhatók a saját állampolgár által külföldön elkövetett bűncselekményre, ugyanakkor sajnálja, hogy a részes állam nem hozott létre extraterritoriális joghatóságot a Fakultatív Jegyzőkönyv 4. cikkében említett valamennyi esetre. Az is megjegyzendő, hogy a részes állam csak akkor engedélyezi a kiadatást, ha két- vagy többoldalú kiadatási egyezmény van érvényben, és a Fakultatív Jegyzőkönyvet nem használja a kiadatás jogalapjaként.

22. **A Bizottság javasolja, hogy a részes állam megfelelő intézkedésekkel hozzon létre extraterritoriális joghatóságot a Fakultatív Jegyzőkönyvben említett valamennyi esetre, beleértve azt is, amikor az állítólagos elkövető magyar állampolgár vagy Magyarországon szokásos tartózkodási hellyel rendelkező személy, vagy amikor a sértett magyar gyermek. A Bizottság azt is javasolja, hogy a részes állam fontolja meg a Fakultatív Jegyzőkönyv jogalapként történő figyelembe vételét az abban tilalmazott jogsértéseket elkövető személyek kiadatásakor vonatkozó két- vagy többoldalú kiadatási egyezmény hiányában is.**

VII. A gyermekáldozatok jogainak védelme [8. és 9. cikk (3. és 4. bekezdés)]

A gyermekáldozatok jogainak védelmére hozott intézkedések

23. A Bizottság üdvözli a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló törvény 2012. évi módosítását, amely arra kötelezi a részes államot, hogy nyújtson menedéket az emberkereskedelem és más bűncselekmények azonosított áldozatainak, beleértve a gyermekáldozatokat is. A Bizottság ugyanakkor aggodalmának ad hangot amiatt, hogy nem kapott információkat Fakultatív Jegyzőkönyvben felsorolt bűncselekmények áldozataivá váló gyermekeknek nyújtott szolgáltatásokról és kárenyhítésről.

24. **A Bizottság nyomatékosan ajánlja a részes államnak, hogy biztosítsa Fakultatív Jegyzőkönyvben foglalt jogsértések gyermekáldozatai részére mindenkor biztosítsa a megfelelő szolgáltatásokat és kárenyhítést, valamint azt, hogy mielőbb tájékoztassák őket ezek igénybevételének módjáról. A Bizottság azt is javasolja, hogy a részes állam megfelelő törvényi rendelkezésekkel és előírásokkal biztosítsa, hogy valamennyi gyermek, aki bűncselekmény sértettjévé vagy tanújává válik, megkapja az Egyezményben előírt védelmet, és hogy a részes állam teljes mértékben vegye figyelembe a gyermekkorú áldozatok és tanúk részvételével folyó büntető igazságszolgáltatásra vonatkozó iránymutatásokat.**

Szexuális kizsákmányolás és gyermekprostitúció

25. A Bizottság aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a szexuális kizsákmányolás és prostitúció gyermekáldozatait nem sértettként, hanem elkövetőként kezelik, és gyakran pénzbüntetésre ítélik, ha a kényszerítés nem bizonyított. Ezen túlmenően a Bizottság sajnálja a szexuális kizsákmányolás és prostitúció gyermekáldozatainak nyújtott támogatással, segítséggel és védelemmel, valamint az ilyen áldozatokat szolgáló menedékhelyek rendelkezésre állásával kapcsolatos tájékoztatás hiányát.

26. A Bizottság javasolja, hogy a részes állam hozzon meg minden szükséges intézkedést azért, hogy a szexuális kizsákmányolás és prostitúció gyermekáldozatai megkapják a szükséges támogatást, segítséget és védelmet, beleértve a menedékhelyeket is, és mentesüljenek minden felelősségre vonás, például a pénzbüntetés alól abban az esetben is, ha a kényszerítés nem bizonyítható.

VIII. Nemzetközi segítségnyújtás és együttműködés (10. cikk)

Többoldalú, regionális és kétoldalú megállapodások

27. A Fakultatív Jegyzőkönyv 10. cikk 1. bekezdésének fényében a Bizottság nyugtázza a más államokkal kötött megállapodásokat, és arra biztatja a részes államot, hogy a továbbiakban is erősítse a nemzetközi együttműködést többoldalú, regionális és kétoldalú megállapodásokkal, különösen a szomszédos országokkal, például az ilyen megállapodások végrehajtásának összehangolását szolgáló eljárások és mechanizmusok erősítésével annak érdekében, hogy a Fakultatív Jegyzőkönyv hatálya alá tartozó valamennyi bűncselekmény tekintetében előmozdítsa a megelőzést, a felderítést és a nyomozást, illetve az elkövetőkkel szembeni büntetőeljárás lefolytatását és a felelősségre vonást.

IX. Nyomon követés és ismeretterjesztés

Nyomon követés

28. A Bizottság javasolja, hogy a részes állam hozzon meg minden szükséges intézkedést a jelen ajánlások hiánytalan végrehajtásáért, egyebek mellett azoknak az illetékes minisztériumokhoz, az Országgyűléshez, a Kúriához, az országos és helyi hatóságokhoz való eljuttatásával, a kellő mélységű megfontolás és a további intézkedések érdekében.

A végső megállapítások széles körű megismertetése

29. A Bizottság javasolja, hogy az első jelentést és az arra a részes állam által benyújtott írásbeli válaszokat, továbbá a kapcsolódó elfogadott ajánlásokat (végső megállapításokat) tegyék széles körben elérhetővé – beleértve (de nem kizárólagosan) az internetes közzétételt is – a nyilvánosság, a civil szervezetek, az ifjúsági csoportok, a szakmai csoportok, a média képviselői és a gyermekek számára, ezáltal vitát generálva és javítva a Fakultatív Jegyzőkönyv ismertségét, megvalósítását és felügyeletét.

X. Következő jelentés

30. A 12. cikk 2. bekezdésének megfelelően a Bizottság arra kéri a részes államot, hogy a Gyermek jogairól szóló Egyezmény 44. cikke szerinti következő időszakos jelentésében adjon további tájékoztatást a Fakultatív Jegyzőkönyvben és a jelen megállapításokban leírtak megvalósításáról.